

HUMANITARNE ORGANIZACIJE

JAVNE REŠEVALNE SLUŽBE

GORSKA REŠEVALNA SLUŽBA [GRS]

- prva postaja je bila ustanovljena leta 1912
- sedanja GRS SLO je z zakonom utemeljena kot javna reševalna služba državnega pomena
- je organizirana v 17-ih postajah, ki pokrivajo celoten alpski in predalpski prostor SLO
- v postajah deluje več kot 660 prostovoljnih gorskih reševalcev
- GRS je bila sprejeta v Mednarodno komisijo za reševanje v gorah (IKAR), leta 1992, čeprav je slovenska GRS v tej komisiji aktivno sodelovala od leta 1953 naprej

SAPOGO naprava – samodejne radijske postaje za klic v sili; SAPOGO je nameščen v:

- Aljažev dom v Vratih Dorn
- Valentina Staniča pod Triglavom
- Fischaufov dom na Okrešlju
- Gomiščkovo zavetišče na Krnu
- Zavetišče GRS na planini Šija
- Dom na Peci
- Prešernova koča na Stolu

JAMARSKA REŠEVALNA SLUŽBA [JMS]

- je organizirana kot stalna služba pri Jamarski zvezi SLO, ki povezuje 43 amaterskih klubov in društev
- po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami [Ur.l. RS št. 64/94] opravlja prostovoljno javno službo
- pglavitne naloge so:
  - * reševanje po podzemlju in drugih težko prehodnih terenih {jame, soteske, sifoni, brezna...}
  - * izobraževanje in usposabljanje jamarjev reševalcev
  - * preprečevanje nesreč v podzemlju
  - * pomoč v okviru CZ v primeru potresov, poplav, zemeljskih plazov
- JRS ima 7 reševalnih centrov, ki skupaj pokrivajo vsa kraška območja SLO
- vsak reševalni center ima svoje skladišče opreme, poleg tega pa je v LJ še skupno Republiško skladišče opreme
- trenutno je v SLO registriranih 7500 jam, vsako leto je odkritih čez 100 novih [kataster jam]
- za zagotavljanje stalne operativnosti opravlja dežurstvo na vsakem posameznem reševalnem centru najmanj 2 člana JRS
- ob intervenciji se aktivira najbližji reševalni center in še 2 sosednja centra

- v primeru večje nesreče se aktivira celotno JRS in se zaprosi za pomoč še jamarska društva
- v mednarodno jamarsko zvezo – Komisijo za jamarsko zaščito od leta 1993
PODvodNA REŠEVALNA SLUŽBA [PRS]
- 21 potapljaških društev se povezuje s SLO potapljaško zvezo:
  - * 1200 prostovoljnih potapljačev, od tega 62 inštruktorjev in 27 dr. spec.
- društva in njihova zveza skupaj organizirajo PRS, ki je namenjena reševanju iz vode in na njej:
  - * s podvodno reševalno dejavnostjo se ukvarja več kot 90 prostovoljnih potapljačev
- SLO potapljaška zveza je bila sprejeta v Svetovno podvodno združenje leta 1993 (CMAS)

GASILSKA ZVEZA SLOVENIJE

- v SLO je gasilstvo organizirano kot prostovoljno in poklicno
  - * pomeni pomemben člen v sistemu zaščite in reševanja
- začetki prostovoljnega gasilstva sežejo v leto 1869
  - * v Metliki je bilo ustanovljeno prvo gasilsko društvo imenovano požarna obramba
- 119.000 članov, od tega 54.000 operativnih
  - * 1405 prostovoljnih gasilskih in industrijskih društev
  - * društva se povezujejo v 104 gasilske zveze
  - * najvišja oblika povezovanja društev in zvez je Gasilska zveza SLO
- poklicnih enot je trenutno 14
- strokovna operativna dejavnost:
  - * gašenje požarov
  - * reševanje ob prometnih nesrečah
  - * reševanje ob razlitju nevarnih snovi
  - * reševanje na vodi in iz vode
  - * reševanje ob naravnih in drugih nesrečah
- izobraževanje + usposabljanje
- organizacijska dejavnost
- strokovni tisk + založniška dejavnost
- požarna preventiva
- gasilska tekmovanja

ENOTE ZA POSEBNE NAMENE

KINOLOŠKA ZVEZA SLOVENIJE IN ZVEZA DRUŠTEV VODNIKOV REŠEVALNIH PSOV SLOVENIJE

- φ v RS deluje 62 športnih kinoloških in 18 lovskih kinoloških društev (7500 članov)
- φ društva so povezana v kinološko zvezo SLO ter zvezo društev vodnikov reševalnih psov SLO

- φ z reševanjem iz ruševin in plazov se ukvarja več kot 150 članov kinoloških društev – vodnikov reševalnih psov
- φ kinološka zveza SLO je bila sprejeta leta 1992 v Mednarodno kinološko federacijo (FCI)

ZVEZA TABORNIKOV SLOVENIJE

- φ taborniki in skavti so organizirani v rodovih in drugih organizacijskih oblikah in se povezujejo v ZTS oz. Združenje SLO katoliških skavtinj in skavtov
- φ v njih je okoli 12.000 tabornikov oz. skavtov
- φ v okviru svoje dejavnosti načrtno razvijajo pripadnost za pomoč prizadetim ob naravnih in drugih nesrečah
- φ SLO taborniki in skavti so bili sprejeti v Svetovno organizacijo skavtskega gibanja leta 1994 (WOSM)

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE [RKS]

- φ je neodvisna, nevladna, humanitarna organizacija nacionalnega pomena, ki na območju RS deluje v skladu z Ženevskimi konvencijami, sklepi mednarodnih konferenc RK, na podlagi Zakona o RKS [Ur.l. št. 7/93], zakona o društvih, drugih predpisih ter Statutom RKS
- φ deluje predvsem na zdravstvenem in socialnem področju; s programi socialne pomoči, ZV, PP, krvodajalstva, poizvedovalne službe in pomoči posebno ogroženim skupinam prebivalstva
- φ ima javno pooblastilo za izvajanje celotnega usposabljanja pripadnikov CZ za prvo medicinsko pomoč, ob naravnih in drugih nesrečah pa za zbiranje krvi, poizvedovalno službo ter za nastanitev in oskrbo brezdomcev in drugih ogroženih ljudi
- φ RKS združuje okoli 16.000 aktivnih prostovoljcev
- φ od leta 1993 je vključen v svetovno gibanje RK (MO RK in IFRC)

SLOVENSKI KARITAS

- φ je dobrodela ustanova rimokatoliške cerkve na SLO
- φ dejavnost je razvejena po škofijski in župnijski karitas, njen namen je uresničevati dobrodela in socialno dejavnost v SLO cerkvi in družbi zlasti na področju odpravljanja posledic naravnih nesreč in drugih katastrof doma in po svetu
- φ SLO karitas je članica mednarodne in evropske karitas

ZVEZA RADIOAMATERJEV SLOVENIJE

- φ v RS deluje 90 klubov radioamaterjev v katere je včlanjenih več kot 7000 prostovoljnih radioamaterjev
- φ radioamaterji zagotavljajo v občinah dopolnilni sistem radijskih zvez za potrebe zaščite in reševalnih aktivnosti ob množičnih nesrečah, sodelujejo tudi pri obveščanju svetovne javnosti o posledicah nesreč in potrebni pomoči
- φ zveza radioamaterjev je bila sprejeta v IARU leta 1992

CIVILNA ZAŠČITA

- φ obsega namensko organizirane organe, enote in službe za zaščito, reševanje in pomoč
- φ organizirajo jih gospodarska družba, zavodi in druge organizacije ter občine in država za opravljaje tistih nalog ZRP, ki jih ne opravljajo oz. jih glede na številčnost ne morejo v celoti opravljati druge reševalne službe
- φ pripadniki organov, enot in služb CZ opravljajo svoje naloge nepoklicno, na podlagi z zakonom določene državljanske dolžnosti, predvsem ob množičnih naravnih in civilizacijskih nesrečah

NADOMESTNA CIVILNA SLUŽBA

- φ v RS lahko državljani, ki zaradi ugovora vesti ne želijo opravljati vojaških služb, opravljajo nadomestno civilno službo na področju zaščite in reševanja in v drugih humanitarnih dejavnostih
- φ nadomestna civilna služba traja 7 mesecev
- φ državljani se po opravljeni civilni službi praviloma razporedijo v CZ
- φ usposabljanje za civilno službo na področju zaščite in reševanja traja 3 mesece; sta 2 centra: v Sežani – Zavod za gasilsko in reševalno dejavnost in v Igu – Izobraževalni center za zaščito in reševanje SLO

SLOVENSKA VOJSKA [SV]

- φ pri opravljanju nalog ZRP sodeluje tudi SV
- φ enote SV se za opravljanje nalog ZRP uporabijo glede na njihovo usposobljenost + opremljenost
- φ o njihovem sodelovanju pri zaščiti in reševanju odloča vlada, v nujnih primerih pa minister na predlog poveljnika CZ RS

POLICIJA

- φ ob naravnih in drugih nesrečah zagotavlja javni red in mir ter varnost na prizadetih in ogroženih območjih
- φ ta s svojo specialno enoto, letalsko enoto ter nekaterimi drugimi operativnimi enotami sodeluje neposredno v zaščitnih in reševalnih akcijah